

Päiväperhoshavaintojen kirjaaminen seurantaan Vihkon tallennuslomakkeen kautta

KIMMO SAARINEN (kimmo.saarinen@allergia.fi)

Melko tarkalleen vuosikymmen sitten (2008) päiväperhosseurannan havaintoja alettiin kerätä jo havaintokauden aikana Luonnontieteellisen keskusmuseon Hatikka-järjestelmän kautta. Nyt Hatikan aika on ohi: tervetuloa Lajitietokeskuksen Vihkoon!

Rekisteröidy ja/tai kirjaudu sisään omaan Vihko-havaintopäiväkirjaasi osoitteessa laji.fi. Jos olet aiemmin käyttänyt Hatikkaa, saat linkitettyä sen kautta tallentamasi päiväperhosseurannan havaintoerät omien käyttäjätietojen hallinnan kautta. Laji.fi-portaaliin sisään kirjautuneena valitse *Oma nimesi oikeassa yläkulmassa* > *Profilini* > *Käyttäjätilini* > *(Uusi kirjautuminen vaaditaan)* > *Liitä muu tunnus* > *Liitä tunnus* linkittääksesi aikaisempi Hatikka-tunnukseksi. Tämän tehtyäsi pystyt pienen, noin vuorokauden pituisen viiveen jälkeen selailemaan tunnuksellasi tallennettuja NAFI-havaintoja Laji.fi-havaintohaun ”Omat havainnot”-haussa.

Jotta havaintoeräsi tulee mukaan päiväperhosseurannan tilastoihin, **tiedot on täytettävä nimenomaan päiväperhosseurantalomakkeelle**. Lomake löytyy yläreunan valikosta **Teemat** > **Päiväperhosseuranta** > **Ilmoita**. Lomakkeella on valmiit syöttökentät paikka-, aika- ja havainnoijatiedoille sekä lajiluettelo, johon voit merkitä ha-

vaitsemiesi lajien yksilömäärät. Jokaisella lomakkeella on oltava kirjattuina vähintään seuraavat tiedot:

- 1) Havaintoalueen sijainti yhtenäiskoordinaatistossa vähintään neliöpeninkulman tarkkuudella (3+3 numeroa, esim. 682:332). Tarkempaakin ruuturajausta voi käyttää. Vihkossa on myös monipuoliset piirto-työkalut havaintoalueen muunlaiseen rajaamiseen. YKJ-ruudun sijaan voit piirtää polygonin, neliön, pisteen tai laskentareitin, joka parhaiten kuvaa havainnointialuetta.
- 2) Havaintojakson alkupäiväys ja tarvittaessa loppupäiväys muodossa PP.KK.VVVV
- 3) Havaintopäivien määrä kokonaislukuina sille varattuun kenttään.
- 4) Havainnoijat muodossa Etunimi Sukunimi (esim. Maija Virtanen), kukin omalle rivilleen.

Perhoshavainnot kirjataan lomakkeen alosaan, kunkin lajin tiedot omalle rivilleen. Määrä-kenttään kirjoitetaan havaittua yksilömäärää vastaava kokonaisluku. Lisätiedot-kenttään voit kirjoittaa tarkempia tietoja havainnoista, esimerkiksi sukupuolten määrän tai havainnointitavan. Joihinkin

harvinaisiin lajeihin liitetyn varoituksen on tarkoitus varmistaa, että havainto todella koskee kyseistä lajia; maininta lisätiedoissa on yleensä paikallaan.

+ **Lisää havainto -napilla** voit lisätä muitakin perhoslajeja havaintoriveiksi. Nämä eivät näy päiväperhosseurannan tulossivulla, mutta Laji.fi-portaalin Havainnot-osiossa kyllä.

Muita paikka-, sää-, kuvaus-, biotooppi-ym. tietoja voit kirjata samalle havaintolomakkeelle tarpeen mukaan. Myös kuvia havaintopaikasta voi liittää lomakkeelle.

Tallennus

Lomakkeen tallentamiseen on kaksi vaihtoehtoa. Käytä *Tallenna julkaisematta* vain kun haluat tallentaa tilapäisen luonnoksen lomakkeesta omaan käyttöön. Valmiin havaintoerän voit tehdä valikon *Tallenna julkaisena* -toiminnolla. Tallennuksen jälkeen kestää muutaman minuutin, ennen kuin lomakkeen tiedot näkyvät päiväperhosseurannan tilastoissa.

Jos haluat myöhemmin korjata tai täydentää tallentamasi lomakkeen tietoja, valitse **Teemat / Päiväperhosseuranta / Omat havaintoeräni**.

Sensitiivisten lajien näkyminen tulossivulla

Vihkon kautta tallennetut tiedot näkyvät seurannan tulossivuilla muutamassa minuutissa. Jos ne sieltä puuttuvat, syynä voivat olla ns. sensitiiviset lajit. Näiden päiväperhosten havainnot karkeistetaan automaattisesti. Joukossa on lähinnä rauhoitettuja lajeja, mutta myös idänhäränsilmä.

Seurannasta vastaavat opastavat mielellään ongelmatilanteissa.

◀ Vähimmäisvaatimukset havaintolomakkeelle täydennettävistä tiedoista (numerointi vastaa luettelonumerointia tekstissä).